

PIM, PAM, CLOWN
(LA GUERRA DELS PALLASSOS)

De Tomás Afán Muñoz

Traduït per Elsa Tronchoni
Il·lustrat per piraticomix

© del text: Tomás Afán Muñoz
© del pròleg: Paco Romeu
© de la traducció: Elsa Tronchoni
© de les il·lustracions: piraticomix

Edita: Teatro La Paca
Disseny i maquetació: Daniel Afán
Depòsit legal:
ISBN:

PRÒLEG

No és gens senzill —segurament per això tampoc molt habitual— escriure texts teatrals en clau clown. Cada pallasso i cada pallassa té el seu propi codi, el seu particular sentit del ritme i de l'espectacle, una intransferible manera de fer les coses forjada durant anys d'aprenentatge i autoconeixement. De fet, sol ser el mateix pallasso qui elabora el seu propi guió, una pauta de paraules i d'accions que en comptadíssimes ocasions queda plasmada en negre sobre blanc.

Malgrat això, no es pot negar que la major part dels números de clown solen tindre unes característiques comunes, tant pel que fa a la temàtica —inusitadament dramàtica— com al llenguatge —paradoxalment innocent. És en eixe territori on el prolífic dramaturg Tomás Afán es mou com un peix a l'aigua i, sense amagar les més que oportunes influències —Ionesco, Arrabal o Miguel Gila—, elabora una proposta pròpia, àgil i plena d'un humor tan amarg com actual amb uns personatges que encarnen a la perfecció el paradigma del clown contemporani.

Des que l'any 2003 *Pim, pam, clown (la guerra de los payasos)* va obtindre el Premi Assitej de Teatre per a la Infància i la Joventut, ha sigut portada a escena per nombroses companyes de tot el món —tant professionals com d'aficionats— que han trobat

en aquest text l'excusa que necessitaven per tal de muntar un espectacle de clown amb un nombre d'actors molt flexible. Esperem que aquesta nova edició en català-valencià possibiliti que, al nostre àmbit lingüístic, els pallassos continuen fent la seua guerra.

Paco Romeu

L'EXAMEN PER A TINENT

GENERAL ROSQUILLETES.- Sergent Catxerulo!

SERGEANT CATXERULO.- Sí, general Rosquilletes.

GENERAL ROSQUILLETES.- Estàs preparat per a fer l'examen d'ascens a tinent?

SERGEANT CATXERULO.- El que faça falta, meu general.

GENERAL ROSQUILLETES.- Comencem.

SERGEANT CATXERULO.- Anem allà.

GENERAL ROSQUILLETES.- A veure... Què series capaç de fer per la teua bandera, Catxerulo?

SERGEANT CATXERULO.- Per la meua?

GENERAL ROSQUILLETES.- Per la teua.

SERGEANT CATXERULO.- Per la meua bandera, seria capaç de tot, general Rosquilletes.

GENERAL ROSQUILLETES.- Besaries la teua bandera?

SERGEANT CATXERULO.- Besar-la és poca cosa, la vull tant que... Me la menjaria sencereta amb pal i tot!

GENERAL ROSQUILLETES.- Bo, tampoc és això, tampoc és això.

SERGEANT CATXERULO.- És que jo soc molt així, meu general.

GENERAL ROSQUILLETES.- I l'estimes tant com a ta mare?

SERGEANT CATXERULO.- A qui?

GENERAL ROSQUILLETES.- A la teua bandera.

SERGEANT CATXERULO.- Tant com a ma mare, general Rosquilletes, és dir poc. L'estime més que a ma mare; la meua bandera és el que més estime al món; l'estime més que a vosté, amb perdó, general; més que a tots els soldats junts i més que al rei i més que al meu país i més que a tot.

GENERAL ROSQUILLETES.- Bo, tampoc t'has de passar. Una bandera, al cap i a la fi, és només un drap.

SERGEANT CATXERULO.- Això també és veritat.

GENERAL ROSQUILLETES.- I el teu himne nacional?

SERGEANT CATXERULO.- Què li passa a l'himne?

GENERAL ROSQUILLETES.- Què sents quan escoltes l'himne del teu país?

SERGEANT CATXERULO.- Una alegria molt gran, meu general.

GENERAL ROSQUILLETES.- Com de gran?

SERGEANT CATXERULO.- Tan gran que soc capaç de morir pel meu himne nacional.

GENERAL ROSQUILLETES.- Què patriota eres, Catxerulo. Morir per una música! Quin gran exemple ens dones a tots.

SERGEANT CATXERULO.- Clar que sí, general Rosquilletes. Soc capaç de morir per qualsevol música que a vosté li agrade, meu general. Si a vosté li agrada una ranxera, jo moriré per ella; que li agraden les sevillanes, jo a morir també; que li agrada el rock-and-roll, a morir s'ha dit; tot per la música del meu general.

GENERAL ROSQUILLETES.- No és això, home, no és això. No s'ha de plorar per totes les músiques, només per les patriòtiques.

SERGEANT CATXERULO.- Jo moriré pel que vosté em mane, meu general, que jo per a aquestes coses soc molt així.

GENERAL ROSQUILLETES.- I què em dius de l'uniforme, Catxerulo?

SERGEANT CATXERULO.- Que m'està molt estret, el punyeter.

GENERAL ROSQUILLETES.- Però què sents cap el teu uniforme?

SERGEANT CATXERULO.- Una cosa molt gran, general Rosquilletes.

GENERAL ROSQUILLETES.- Series capaç de matar pel teu uniforme?

SERGEANT CATXERULO.- Matar és poc, general Rosquilletes. Jo soc capaç de matxucar qui em toque l'uniforme sense el meu permís, o qui me'l taque o me'l arrugue, o li arranque un botó. Qui li faça alguna cosa al meu uniforme, me'l carregue!

GENERAL ROSQUILLETES.- Tampoc és això, Catxerulo.

SERGEANT CATXERULO.- Si és que jo per a aquestes coses...

GENERAL ROSQUILLETES.- Eres molt així, ja ho sé... Però no es tracta de morir només pel teu uniforme, l'important és morir per l'uniforme de tots. S'ha de ser solidari, home.

SERGEANT CATXERULO.- Ah, clar, s'ha de ser solidari.

GENERAL ROSQUILLETES.- I què em dius del teu país, Catxerulo?

SERGEANT CATXERULO.- Això sí és el que més estime, més que a cap altra cosa. Un país és el més gran que hi ha al món. A mi el que més m'agrada a la vida son els països.

GENERAL ROSQUILLETES.- I fins a quin punt l'estimes?

SERGEANT CATXERULO.- Fins el punt d'arribar a morir per ell. I això no és tot; no només moriria pel meu país, moriria pel país del costat i pel país de més enllà, i... Sap una cosa? M'agraden tant els països que moriria fins i tot pel país dels enemics. Es pot tindre més amor pels països que morint per tots els països que hi ha? S'ha de ser solidari, veritat meu general?

(El general se'n ha anat, decebut.)

SERGEANT CATXERULO.- General Rosquilletes! Per què se n'ha d'haver anat? Ja ho sé, l'he impressionat tant que se n'ha d'haver emocionat el pobre home, segur. Si és que jo per a aquestes coses, soc molt així, que li anem a fer.

(Fi.)

LES COSES DE LA TROPA. MILITAR

SOLDAT 1.- Escolte, general.

GENERAL.- Què?

SOLDAT 1.- Que diu aquest...

SOLDAT 2.- No, tu.

SOLDAT 1.- No, aquest.

GENERAL.- El què?

SOLDAT 1.- Que vol fer-li una pregunta, aquest.

SOLDAT 2.- No, tu.

GENERAL.- Quina pregunta?

SOLDAT 1.- Doncs que si ja ens podríem tornar a viure a les nostres cases, que ens esperen els pares i les mares està fent-se tard.

GENERAL.- Però, quina classe de soldat eres tu?

SOLDAT 1.- Jo no, si ha sigut aquest.

SOLDAT 2.- No, tu.

GENERAL.- Se'n voleu anar ara que farem la guerra, el més bonic que es fa a un exèrcit?

SOLDAT 1.- És bonica la guerra?

GENERAL.- Una cosa preciosa.

SOLDAT 1.- Doncs a mi m'han dit que és una cosa molt lletja.

GENERAL.- Qui?

SOLDAT 1.- Aquest.

SOLDAT 2.- No tu.

GENERAL.- Què va.

SOLDAT 1.- I de què va això de la guerra?

GENERAL.- És una sorpresa, home.

SOLDAT 1.- Un avançament, *perfi*.

GENERAL.- És que si t'ho dic ara, després ja no té gràcia.

SOLDAT 1.- Només per anar fent boca.

GENERAL.- Una guerra és una cosa en la qual hi ha un fum de gent de països diferents.

SOLDAT 1.- Ei, això sona bé! A mi m'agrada molt conèixer gent estrangera.

SOLDAT 2.- I per a què serveix?

GENERAL.- La guerra?

SOLDAT 2.- Sí.

GENERAL.- Per a guanyar-la.

SOLDAT 1.- Doncs jo he estat una vegada a un campionat de parxís i em donaren una medalla d'argent. Això de la guerra ha de ser una cosa molt pareguda.

SOLDAT 2.- I jo.

SOLDAT 1.- I donen medalles, també?

GENERAL.- Clar.

SOLDAT 2.- I a mi.

SOLDAT 1.- Escolte, general, això de morir-se la gent...

GENERAL.- Què passa?

SOLDAT 1.- És veritat que alguna gent es mor a la guerra?

GENERAL.- Qui us ha dit això?

SOLDAT 1.- Ningú.

SOLDAT 2.- La televisió.

GENERAL.- En la guerra no mor pràcticament ningú.

SOLDAT 2.- Ah, no?

GENERAL.- A quin sant! Bé, hi ha alguns accidents, però això és normal. A tots els llocs n'hi ha, d'accidents.

SOLDAT 2.- Al parxís no.

SOLDAT 1.- Quina mena d'accidents?

GENERAL.- Gent despistada que es xoca amb les bales o gent curteta que s'amaga just als llocs on cauran les bombes.

SOLDAT 2.- Quina mala sort.

SOLDAT 1.- Ja s'ha de ser babau per a xocar contra una bala.

GENERAL.- Si és que hi ha gent per a tot.

SOLDAT 1.- I no es pot jugar a la guerra sense bales?

SOLDAT 2.- I sense bombes?

GENERAL.- Bo, en compte d'una guerra, farem batalles.

SOLDAT 2.- Tant de bo.

SOLDAT 1.- I ja no serem soldats?

GENERAL.- Ja no volem ser soldats?

SOLDAT 1.- Aquest no.

SOLDAT 2.- Ni tu.

GENERAL.- Doncs a partir d'ara, en compte de soldats, sereu militars.

SOLDAT 1.- Ostres, quina sort!

SOLDAT 2.- I jo.

SOLDAT 1.- I a les batalles dels militars no hi ha bales ni bombes?

GENERAL.- No. Només hi ha cartutxos i míssils.

SOLDAT 2.- A mi, m'agraden molt els cartutxos.

SOLDAT 1.- I a mi, els de creïlles, sobre tot.

SOLDAT 2.- I els de castanyes.

SOLDAT 1.- I els militars no maten ningú?

GENERAL.- Però què és el que vos passa amb això de matar? Si matar és una cosa preciosa!

SOLDAT 1.- O siga, que a les batalles també es mata.

SOLDAT 2.- Quina mania de matar gent.

GENERAL.- Si matar és el més bonic que hi ha!

SOLDAT 1.- A mi m'han dit que és una cosa un tant lletja.

GENERAL.- Qui vos ha dit això?

SOLDAT 1.- Ningú.

SOLDAT 2.- La televisió.

GENERAL.- Que et maten és la millor medicina que hi ha.

SOLDAT 2.- Sí?

GENERAL.- Se t'acaben totes les malalties de colp i volta.

SOLDAT 1.- De veritat?

GENERAL.- I tots els problemes.

SOLDAT 2.- Però et fa sang.

SOLDAT 1.- A mi no m'agrada fer-li sang a la gent.

GENERAL.- Doncs no li faces sang, fes-li hemorràgies només.

SOLDAT 2.- Això es pot?

GENERAL.- Sí, home; amb els projectils moderns que tenim ara...

SOLDAT 1.- Aleshores, els projectils moderns no fan mal?

GENERAL.- No fan mal, no: porten anestèsia incorporada.

SOLDAT 1.- I projectils que no maten i no facen mal, ni sang, ni hemorràgies, ni res de res, no s'han inventat encara?

GENERAL.- Projectils que no facen res?

SOLDAT 2.- Res.

GENERAL.- Ni cosquerelles?

SOLDAT 1.- Res de res.

GENERAL.- Això ha de ser molt difícil de fer i els inventors no són tan llestos encara.

SOLDAT 1.- Doncs jo no ho veig tan difícil.

SOLDAT 2.- Ni jo.

GENERAL.- Bo, xiquets, ja ha arribat l'hora d'anar-se'n.

SOLDAT 2.- Anar-se'n?

SOLDAT 1.- On?

SOLDAT 2.- No serà...

SOLDAT 1.- A matar?

GENERAL.- A matar. O a morir, que també és molt bonic.

SOLDAT 1.- Es pot triar?

GENERAL.- Clar, home.

SOLDAT 1.- I després diuen que a l'exèrcit no hi ha llibertats.

GENERAL.- Qui diu això?

SOLDAT 1.- Ningú.

SOLDAT 2.- La televisió.

SOLDAT 1.- I aquest.

SOLDAT 2.- No, tu.

(Fi.)